

Pravoslávna bohoslovecká fakulta oznamuje

Pravoslávna bohoslovecká fakulta v Prešove prijme v školskom roku 1982—1983 uchádzačov o teologické štúdium za týchto podmienok:

a) Do jednoročného prípravného kurzu pri PBF môžu byť prijatí uchádzači, ak majú aspoň 17 rokov, ktorí nemohli ukončiť strednú školu 2. cyklu.

b) Do 1. ročníka PBF môžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú úplnú strednú školu s maturitou, prípadne niekoľko semestrov na niektorej vysokej škole.

Vlastnoručne napísanú žiadosť treba zaslať na adresu: Pravoslávna bohoslovecká fakulta, ul. Sládkovičova 23, PSČ 080 80 Prešov.

Priložte tieto doklady:

1. krstný list, 2. posledné školské vysvedčenie, 3. lekárske vysvedčenie o zdravotnom stave, 4. životopis v dvoch vyhotoveniach, 5. odporúčanie miestneho duchovného.

Žiadosti sa prijímajú do 30. apríla 1982. Prijímacie pohovory sa budú konať na dekanáte PBF, o čom bude každý uchádzač včas vyzozumený.

Dekanát PBF

Budúce číslo vyjde 10. mája 1982

Vydáva: Pravoslávna cirkev v Československu, Prešov, v CN Bratislava. Redakcia: 980 01 Prešov, Slovenskej republiky rád č. 1, tel.: 313 79. Vede redakčná rada. Vedúci a zodpovedný redaktor prof. dr. Š. Pružinský, toho času aj technický red. Vychádza 12-krát do roka. Tlačia Duklianske tlačiarne, národný podnik, Prešov. Ročne predplatné 12 Kčs, jednotlivé čísla 1 Kčs. Rozširuje PNS. Objednávku prijíma každý poštový úrad a doručovateľ. Zahraničnú objednávku treba adresovať: PNS — Ústr. expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. č. 18.

ODKAZ SV. CYRILA A METODA

ROČ. XXVIII. — MESAČNÍK PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI — č. 4/1982

Posmrtná spomienka

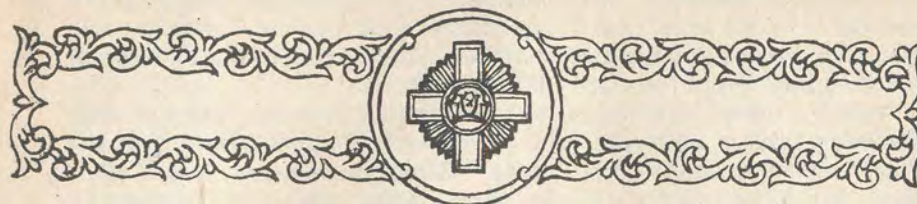

V 49. roku svojho života svojich blízkych i nás navždy nečakane opustila naša sestra Helena Ferencová, manželka už tiež nebohého duchovného správcu pravoslávnej farnosti Prešov d. o. prot. Romana Ferenca. Pre našu cirkev je to veľká strata, lebo sestra Helena za celý svoj život v našej cirkvi aktívne pracovala. Ako manželka duchovného bola nápomocná v jeho zodpovednej dušpasterskej práci. Ako jediná žena, ktorá študovala teológiu na našej Pravoslávnej bohosloveckej fakulte, od roku 1958 vypomáhala pri vydávaní nášho cirkevného časopisu Odkaz svätého Cyrila a Metoda v slovenskom a ukrajinskom jazyku a mnoho rokov bola aj jeho technickou redaktorkou a autorkou mnohých článkov s náboženskou i kultúrno-spoločenskou tematikou. Pre svoje jazykové schopnosti i ako vedúca nášho účelového zariadenia Petra pomáhala pri vydávaní bohoslužobných kníh, modlitebníkov pre náš veriaci ľud, pri vydávaní skript pre poslucháčov našej bohosloveckej fakulty, Teologického zborníka, kalendárov na každý rok a iných publikácií.

Ako manželka a matka vychovávala a do života pripravila tri deti a do poslednej chvíle aktívne a s veľkou starostlivosťou vykonávala svoju prácu pre dobro našej cirkvi. Pre túto svoju obetavú prácu zostane jej pamiatka medzi nami ako trvalá a budeme na ňu vždy s vďakou a v modlitbách spomínať.

Pohrebný obrad vykonal miestny duchovný d. o. prot. Peter Kormaník za účasti kancelára Metropolitnej rady, riaditeľov eparchiálnych rád prešovskej a michalovskej, dekana bohosloveckej fakulty, členov profesorského zboru a mnohých duchovných. Veľká bola tiež účasť veriacich našej cirkvi. Nech Otec nebeský dá sestre Helene za jej obetavú prácu život večný a prijme naše spoločné modlitby o spásu jej duše.

Vičnaja jej pamjať!

Paschálne posolstvo

POSVÁTNEJ SYNODY PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI V ČESKOSLOVENSKU

Najdôstojnejšiemu duchovenstvu, bratom a sestram našej pravoslávnej cirkvi posielame vrúcne arcipasterske požehnanie k svetlému sviatku našej spoločnej radosti:

Christos voskrese!

Pripravení pôstom, pokornou modlitbou, pokáním a prijímaním svätého Tela a Krvi Christovej a cnostným kresťanským životom my s Vami a celá pravoslávna cirkev poschálnymi spevmi slávnostne vítame Christa, nášho Pána a Spasiteľa, ktorý po troch dňoch vstal z mŕtvych. Medzi všetkými sviatkami, ktoré sme počas roka svätili, vzkriesenie Christovo je duchovne najhlbším. Je vrcholom oslavy veľkého víťazstva Christa nad jeho ukrižovateľmi. Je to sviatok osláveného Christa. Je to Pascha Pána, svätá, povznášajúca náš duch k obecnstvu s Christom, zdatok aj nášho vzkriesenia a nebeskej slávy. Lebo v Christu vo všetkej plnosti a bývalej kráse, ktorá bola porušená hriechom, bola teraz obnovená blízkosť ľudí k Bohu. Tento svetlý sviatok, nová Pascha, obnovuje duše ľudí a privádza ich zo stavu otroctva k slobode Božích dietok. To je deň, jediný deň od stvorenia sveta, celý deň Boží, ktorý teraz spoločne s vami oslavujeme.

Žiara Christovho vzkriesenia naplňuje nás radosťou. Prenikla do celého vesmíru, prekonala nepreniknuteľnú temnotu hriechu a odhalila všetkým ľuďom krásu čistoty zbožného života a spravodlivého pokoja v ľuďoch. Lebo pokoj prináša celému ľudstvu najvyššie blaho v jeho spoločenskom i cirkevnom živote. Svetlom Christovho vzkriesenia bola zahanbená zákernosť ľudskej zloby a bol odhalený falošný Judášov bozk. Úmyselné zlo priestupkov sa vylučuje v kráľovstve milosti. Zlá vôľa ľudí narušuje pokojné spolunažívanie národov, povstáva proti ich jednote a tým porušuje veľké Božie prikázanie o láske. Opierajúc sa o kni-

hu života, evanjelium, my, príslušníci pravoslávnej cirkvi dobre poznáme svoju kresťanskú povinnosť, spočívajúcu v tom, že nás Christos vyzýva k pokojnému životu, ktorý prináša blaho, úspech v každodennej práci a dobrý stav cirkvi.

Keď sa narodil Christos, anjeli spievali hymnus pokoja, keď Christos vstal z mŕtvych, jeho prvé slová k apoštolom a tým i k všetkým ľuďom boli: „Pokoj vám!“ Akou významnou je pre všetkých ľudí idea mieru a lásky, lebo ochraňuje pokojný život na zemi. Náboženským zmyslom pozemského života je viera v Boha a nesmrteľnosť. Mierové hnutie usiluje o dosiahnutie plného víťazstva nad vojnou, toto hnutie prináša blaho celému ľudstvu po dosiahnutí všeobecného mieru. Veríme, že v Bohu ako prvotnom prameni života nachádzame nekonečné šťastie a radosť, lebo sme boli prijatí za deti Otca nebeského Spasiteľovým utrpením na kríži. Každý človek si má vážiť život a pre jeho záchranu máme vyhľadávať všetky cesty. Naša cirkev víta iniciatívu Jeho Svätosti patriarchu Pimena, ktorý nám oznámil, že v polovici mesiaca mája t. r. sa zvoláva do Moskvy konferencia zástupcov svetových náboženstiev: „Za záchranu posvätného daru života pred nukleárnou katastrofou“. Všestranne podporujeme humannú ideu a je samozrejmé, že sa jej aj zúčastníme.

Drahí otcovia, bratia a sestry!

Oslavujúc vzkriesenie Christovo, pociťujeme už v sebe tajomstvo večného života. S pomocou Božej milosti a zbožným cnostným životom pripravujeme seba k vstupu do tohto večného života. Duch svätý, ktorý stále žije a pôsobí v cirkvi Christovej, obnovuje nás milosťou v nového človeka, „stvoreného podľa Boha v spravodlivosti a svätosti pravdy“ (Ef 4, 24). V Christu je celá naša prirodzenosť znovuzrodená, obnovená a posvätená. Stali sme sa blízkymi Bohu a členmi Jeho mystického tela, cirkvi, lebo Christos prebýva vo všetkých K1 3, 11).

Vykupiteľskou obeťou na kríži Christos prekonal smrť, ktorá ľuďom odňala život večný. Avšak Pán nás všetkých v sebe zjednotil, ktorí sme zostali verní Jeho svätej cirkvi. Vstupujúc do osláv sviatku, posilňujeme jeden druhého a obnovme naše sily. Každý z nás, kto je postihnutý životnými skúškami, nemocou, smútkom a trpkosťou, nachádza vo vzkriesenom Christu silu, útechu a uspokojenie. Tí, ktorí Ho oslavujú v cirkvi i mimo nej, tým dá bohaté požehnanie a duševný pokoj.

Vrúcne Vás všetkých pozdravujeme, drahí otcovia, bratia a sestry, a k svetlému sviatku Christovho vzkriesenia vyprosujeme Vám vo svojich modlitbách — ako oddaným služobníkom a zbož-

ným veriacim našej pravoslávnej cirkvi — pokoj, zdravie a blaho. Naša cirkev od prvých dôb kresťanstva zachovala v čistote a neporušenosti učenie všeobecnej Christovej pravoslávnej cirkvi, ktoré k nám prišlo cez celé stáročia z dôb vzkriesenia Christovho. So srdečnou láskou všetkým Vám prajeme, aby ste pociťili túto večnú radosť a duchovné nadšenie, ktoré napomáha k zdokonaleniu nášho kresťanského života. Zabudnite na všetky trpkosti minulosti a odpovedzme na výzvu našej svätej cirkvi: „Odpusťme všetkým, ktorí nás nenávidia pre vzkriesenie Christovo a takto zvolajme:

Christos voskrese! — Voistinu voskrese!

Prosíme, aby na všetkých Vás a Vaše rodiny zostúpila bohatá milosť nášho vzkrieseného a najsladšieho Pána.

† Dorotej,

metropolita pražský a celého Československa

† Nikolaj,
biskup prešovský

† Nikanor,
biskup michalovský

Praha, Pascha 1982

Novokňaz Ján Rusín prijíma Telo Christovo z rúk vладыky Nikolaja.

Vzkriesenie Christovo — prameň života večného a radosti

Radost zo vzkriesenia Isusa Christa — to je základná a charakteristická črta pravoslávia. Zvest' o vzkriesení ako zlatá niť prechádza celým modlitebným, liturgickým, bohosloveckým a praktickým životom pravoslávneho kresťana. A niet v našej cirkvi takej modlitby a bohoslužby, ktorá by v sebe neobsahovala ideu vzkriesenia. A hoci paschálna bohoslužba je nasýtená prekrásnymi piesňami na počesť vzkrieseného Christa, celú tu duchovnú radost' pravoslávny kresťan dokáže vyjadriť v dvoch najčastejšie opakovaných slovách: „Christos Voskrese“! Sú to slová, ktoré veriaci človek môže opakovať do nekonečna, lebo ich obsah je nevyčerpatelný, to sú slová, ktoré prinášajú obnovu života, to sú slová nekonečnej nádeje. Preto sa v Paschálnu noc vyslovujú s tak veľkou a nesmiernou radost'ou. A vo svätom meste Jeruzaleme z jaskyne svätého hrobu rozdáva sa veriacim svätý oheň, zaznieva radostný paschálny zvon, ktorému odpovedajú zvony nespočetných kresťanských chrámov na celom svete, zvestujúc tak začiatok nového života v Christu Spasiteľovi, deň zmierenia. Preto veriaci na mnohých miestach, v domoch i chrámoch, druh druhu pozdravujú bratským bozkom, čo je vyjadrené aj v nasledujúcej paschálnej piesni: „Voskresenija deň, i prosvitimsja toržestvom, i druh druhu obimem. Rcem, bratije! i nenavidaščym nas, prostimsja voskresenijem, i tako vozopijem: Christos voskrese iz mertvych, smertiju smerť poprav, i suščym vo hrobich, život darovav“.

Vzkriesenie Christovo je teda najväčšou a najvýznamnejšou udalosťou života cirkvi Christovej. Ako hovorí sv. Atanáž Alexandrijský, vo vzkriesení svojho tela Isus Christos chcel nám dať znamenie svojho víťazstva nad smrťou, chcel nás uistiť, že bola odstránená porušiteľnosť spôsobená hriechom a namiesto toho bola nám daná neporušiteľnosť. Vzkriesenie Christovo je tak významná udalosť, že apoštol Pavel ju považuje za kritérium pravdivosti celého kresťanstva a jeho náuky. Hovorí: „Ak Christos nebol vzkriesený, tak je prázdne naše kázanie, prázdna je aj vaša viera“ (1 Kor 15, 14). Skrze vieru vo vzkriesenie Christovo získavame si spásu, lebo tým vyznávame naplnenie vôle Božej o svete a človeku a tiež Božstvo Christovo: „Ak ústami vyznávaš Pána Isusa a v srdci veríš, že Ho Boh vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený“ (Rm 10, 9).

Vzkriesený Christos zvlášť zdôrazňoval svoje človečenstvo, aby ukázal na pravdivosť tejto významnej udalosti a aby Jeho učeníci

spoznali, že po tragických dňoch opäť vidia toho istého Christa, a v tom istom tele, hoci teraz už oslávenom a premenenom aktom vzkriesenia. Keďže pri prvom stretnutí s učeníkmi títo zapochybovali a domnievali sa, že vidia ducha, Isus im povedal: „Čo ste prestrašení a prečo vám vznikajú v srdci pochybnosti? Pozrite mi ruky a nohy, že som to ja. Dotknite sa ma a viďte, že duch nemá kosti a mäso, ako vidíte, že ja mám“. Nakoniec, keďže pre veľkú radost' ešte stále nemohli tomu uveriť, požiadal ich Christos, či nemajú „niečo zjesť“ a dali mu ryby a med (Lk 24, 38—42).

Veľká udalosť vzkriesenia bola takto príčinou veľkého oduševnenia a vyznania viery aj napriek tomu, že mnohí z Jeho blízkych učeníkov a veriacich ochabli vo viere, vidiac Ho na kríži ako nejakého zločinca. Teraz sa tento strach a neistota obrátili na radost', vieru a nádej a mnohí svoju vieru v Christa dosvedčili mučeníckou smrťou za Neho a za Jeho spasiteľnú náuku. A táto pravda sa stala základom aj našej viery vo všeobecné vzkriesenie, lebo Isus Christos vo svojom vzkriesení ukázal nielen možnosť vzkriesenia vôbec, ale aj stav, v akom sa ocitneme po našom vzkriesení, stav našej novej existencie.

Vzkriesený Christos bol podľa slov ap. Pavla „prvotina z umretých“ (1 Kor 15, 20), lebo Jeho vzkriesenie po prvýkrát ukázalo, v čom bude spočívať opravdivé eschatologické vzkriesenie, t. j. budúce naše vzkriesenie. Vzkriesený Lazár zomrel, zomrel aj syn nainskej vdovy, ale Christos už viac neumiera a smrť už nemá nad Ním svoju moc (Rm 6, 9). Preto aj smrť stratila svoju moc a prestala byť strašnou: pre veriaceho smrť je zosnutím (uspením, upokojením) očakávaním všeobecného vzkriesenia, ktoré sa stalo reálnym a nevyhnutným faktom. „Lebo to je vôľa môjho Otca, aby každý, kto vidí Syna a verí v Neho, mal večný život, a ja ho vzkriesím v posledný deň“ (Jn 6, 40). Zárukou toho je tiež samotným Christom ustanovené tajomstvo Eucharistie, o ktorom Spasiteľ povedal: „Kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom. Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem skrze Otca, aj ten, kto mňa je, bude žiť skrze mňa“ (Jn 6, 56—57). Toto učenie o tesnej spojitosti našej prirodzenosti s Christom je jasne vyslovené tiež apoštolom Pavlom: „Lebo vieme, že Ten, kto vzkriesil Pána Isusa, vzkriesi aj nás“ (2 Kor 4, 14), lebo v zjednotení s Christom naša prirodzenosť získava nové vlastnosti, podrobuje sa procesu znovuzrodenia v Duchu a stáva sa účastnou nového života. Každý, kto dôstojne prijíma Tela a Krv Christovu vo sviatosti Eucharistie, stáva sa časťou — údom Jeho

večného a nesmrteľného Tela, ktoré v sebe zjednocuje všetkých veriacich, žijúcich tu na zemi i tých, čo zomreli, a vytvára tak jednotu cirkvi, ktorej je Hlavou.

Aj my v túto radostnú, sviatočnú a spasiteľnú noc prežívame reálne spomínanú blízkosť a jednotu sveta viditeľného i neviditeľného, lebo nebo a zem oslavujú spoločný sviatok, prežívajú spoločnú radosť. Cirkev svätá takto vyznáva túto pravdu: „Nebe sa ubo dostojno da veseljatsja, zemlja že da radujetsja, da prazdujet že mir, vidimyj že ves i nevidimyj: Christos bo vosta, veselije vičnoje“ Veľkosť tohto dňa je v tom, že nám zvestuje naše vzkriesenie a onen deň, v ktorom sa staneme účastníkmi Kráľovstva Christovho, aby sme oslavovali Boha naveky. Preto veríme a vyznávame spolu s celou cirkvou, že bola premožená smrť — „smerti prazdujem umerščvlenie“ —, že bol opäť obnovený opravdivý život. Nie je to len zmena v naladenosti a v spôsobe života, nie je to len nový vzťah k životu alebo nový názor na život, nie je to oprava starého, ale je to nový život, pochádzajúci od Boha skrze Isusa Christa a Ducha svätého [Jn 3, 16]. Nový život, ktorý sa rodí a pretrváva v srdci človeka, skrýva už v sebe silu večnosti a človek už nežije podľa nejakého zákona „o telesnom pôvode, ale mocou neporušiteľného života“ (Žd 7, 16).

Vyslovme všetci v tieto radostné a svetlé dni vďaka Otcovi nášmu nebeskému za toto veľké dielo spásy a spolu s cirkvou spievajme tieto prekrásne slová: „O Božestvennaho, o lubeznaho, o sladčajšaho Tvojeho hlasu! S nami bo neložno obiščalsja jesi byti do skončanja vika, Christe, Jehože, virnyji, utverždenije imušče ,radujemsja“. Nech vzkriesený Isus osvieti náš um svetlom evanjelia, našu dušu milosťou kríža a naše srdce čistotou svojich slov, aby sme pevne kráčali po ceste spásy podľa pravdy viery Christovej, v pokoji, bratskej láske so všetkými ľuďmi, v radosť požeňanej práce a posilou nech nám vždy budú slová

CHRISTOS VOSKRESE!

Prof. Š. Pružinský

Slávnostný vchod Isusa Christa do Jeruzalema

„Hosana, požeňaný, ktorý prichádza v mene Pánovom, Kráľ Izraelov“ (Jn 12, 13). V znamení týchto slov v poslednú nedeľu Veľkého pôstu sviatku-jeme slávnostný vchod Isusa Christa do Jeruzalema. V ten deň veľké množstvo ľudí, ktorí prišli do mesta, nabrali palmových ratolestí, vyšli v ústrety a pri Jeho príchode vyzliekali svoje rúcho, aby ho položili pod Jeho nohy a hlasne volali: „Hosana, požeňaný, ktorý prichádza v mene Pánovom, Kráľ Izraelov“.

V našom cirkevnoslovanskom jazyku palmové vetvy sa volajú „vaija“ a preto aj táto nedeľa sa volá „Nedeľou vaij“. Pre veriaceho človeka je ona radostným dňom. Mnohí v tento deň prinášajú do chrámu rozkvitnuté vrbové ratolesti, ktoré sa v chráme posväcujú. Sú na znamenie našej radosť a našej lásky k Spasiteľovi za Jeho dielo spásy.

Pri poslednom vchode do Jeruzalema Isus Christos sa ukázal ako Mesiáš, preto apoštolom, národu a deťom nezakazoval oslavovať Ho ako Mesiáša, hoci predtým to často robil. V tento deň aj naša radosť sa spája s radosťou toho národa, ktorý slávnostne vítal Spasiteľa prichádzajúceho do Jeruzalema. Tento národ sa tešil z víťazstva Pána nad smrťou, čo malo miesto krátko pred týmto Jeho príchodom do Jeruzalema. Bolo to vzkriesenie Lazára. Aj my sa tešíme zo spasiteľného diela Christovho, z vykúpenia našej duše a z daru života večného.

V čase, kedy národ oslavoval prichádzajúceho Christa, tento so zármutkom hľadel na mnohých z nich, lebo vedel, ako sa za niekoľko dní zmení ich vzah k Nemu. Na adresu samotného Jeruzalema povedal tieto slová: „Ó, keby si v takýto deň poznalo aj ty, čo ti je ku pokoji, ale je to teraz skryté pred tvojimi očami, lebo prídu na teba dni, že tá tvoji nepriatelía oboženú valom a obklúčiac zovrú zo všetkých strán a zrovnajú ňa so zemou, i tvoje dietky, a nenechajú v tebe kameňa na kameni, lebo si nepoznalo časuu svojho navštívenia“ (Lk 19, 42—44). Christos už dopredu počul tie strašné slová: „Ukrižu ho!“ On videl za touto slávnosťou svoj kríž, trňový veniec, posmech, urážky, bitie a zavrnutie. Preto Spasiteľ plakal nad osudom tohto mesta, plakal nad osudom týchto „slepcov“, ktorí mali síce oči, ale nič nevideli, mali uši, ale nič nepočuli a neporozumeli deň Božieho navštívenia.

O tom, že Christos predvídal svoje utrpenie, hovoria duchovné piesne tohto sviatku. Štvrtá litijná stichira hovorí, že Isus Christos pri svojom vstupe do svätého mesta sa ponáhľal na utrpenie, aby naplnil zákon a prorokov, A to sa po niekoľkých dňoch aj naplnilo, lebo židia sa neuspokojili s takým vodcom, akým bol Isus Christos, ktorý hlásal pravdu Božiu, pokánie a večný život, spravodlivosť a Kráľovstvo Božie. Zabudli na to, čo Spasiteľ vykonal pre mnohých príslušníkov tohto národa, najmä trpiacich rôznymi chorobami, zabudli na vzkrieseného Lazára, ba bol tu dokonca návrh zabiť aj jeho, zabudli aj na toto slávnostné uvítanie.

Sv. Ján Zlatoústy pri objasňovaní vyššie citovaných slov evanjelia hovorí, že to boli slzy vteleného Boha, ktorý vedel nielen o zničení Jeruzalema, ale plakal nad všetkými, ktorí sa ho zriekajú a tak sa potápajú vo svojich hriechoch. Christos videl aj to, aká bude situácia po Jeho odchode, aké bude postavenie jeho verných v tomto meste, aké veľké bude aj ich utrpenie pre Jeho meno.

Pravoslávna cirkev pripravuje veriaceho človeka pred týmto veľkým sviatkom v dňoch Veľkého pôstu. Ona chce, aby hriešny človek rozmýšľal sám nad sebou, aby olutoval každý svoj zlý skutok a učinil úprimné pokánie pred tvárou Isusa Christa. Svätým pôstom cirkev nás vedie k tomu, aby sme rozmýšľali, ako sa očistíme od svojich hriechov, kde nájdeme silu k odolávaniu v pokušení a ako sa máme správať po odpustení našich riechov, prečo sa nemáme opäť vracaf k zlu, ale vždy a v každom čase držaf sa cesty, ktorú nám ukázal Isus Christos a po ktorej aj sám kráčal. Preto nás cirkev po tomto sviatku privádza k dňom utrpenia Christovho, aby sme si uvedomili veľkosť našej spásy. V tieto dni sa máme modliť k trpiacemu Isusovi, aby sa aj teraz nad nami zľutoval a dal nám duchovnú posilu v každom ohľade. Svojím utrpením na kríži Christos nás spasil od večnej záhuby a vliadol do

našich srdc radosť z víťazstva nad smrťou. Nebudme preto podobní tým, čo ho najprv slávnostne vítali, potom však neludsky zavrhlí a bičovali, zrieknime sa každého zla a slúžme v pokore Bohu i bližným, snažme sa, aby sme žili pre Christa a v Christu, pre život večný, lebo len tak sa na nás splnia tieto Christove slová: „... a vaše srdce sa bude radowaf, a nik vám nevezme vašu radosť“ (Jn 16, 22).

Peter Humeník, duchovný

Slovo na Veľký piatok

„Bola nado mnou ruka Hospodinova a vypiedol ma v Duchu Hospodinovom a postavil ma a nechal uprostred údolia, ktoré bolo plné kostí...“ (Ezech. 37, 1).

Takto opisuje svoje videnie prorok Ezechiel, ktorý týmto svojím súčasníkom, ale aj nám odhaľuje obraz budúcnosti. Videnie údolia plného mŕtvých kostí je obraz všetkého viditeľného. Celá zem leží pred nami pokrytá suchými kosťami. Tieto kosti boli do zeme ukladané celé pokolenia. Celé generácie akoby víťazila smrť. Dnes sme svedkami ešte jedného pohrebného sprievodu a do zeme je položené nesmrteľné, prečisté, nepodliehajúce rozkladu, Telo Spasiteľovo. Všetko v zemi sa premenilo až do jej najhlbších útrob. Ako pšeničné zrnko bolo do zeme položené, Telo Christovo. Jeho prečistá duša ako Božský oheň zostúpila do temnot pekiel. Sila Božského ohňa spálila silu ada. V hĺbinách pekiel sa uskutočnil posledný veľký zázrak. Temnosti pekelné spustli. Ad viac nepanuje, pretože do jeho najhlbších útrob zostúpil sebou všetko spájajúci Boh.

Ako horčičné semienko bolo do hrobu položené Telo Spasiteľa. Tak ako semienko sa postupne stráca a splýva so zemou, do ktorej je vložené, aby v sebe zhromaždilo silu života, tak teraz Spasiteľ, ponoriac sa do hĺbin smrti, vyslobodzuje všetko životaschopné, každú ľudskú dušu, pripravujúc tak vzkriesenie človeka.

Proroctvo nám odhaľuje údolie plné mŕtvých a suchých kostí, pre dnami leží v tmavom hrobe mnohostradajúce Telo Spasiteľovo, zem sa však už chveje, svet je plný búrlivého dychu vzkriesenia. Christos vstal z mŕtvých a zvíťazil nad smrťou.

—jg—

Kázeň sv. Jána Zlatoústeho o Judášovej zrade

Výsledky bádania jazykovedcov, teológov a literárnych historikov venujúcich sa štúdiu myšlienkového náplne a foriem pôvodnej i prekladovej cyrilometodejskej literatúry otvárajú nám krásny výhľad na bohato prestretý stôl evanjeliovej zvesti, ktorý pre našich po Božom slove dychtiacich predkov, „čo hladové ľudské duše nakŕmí“, pripravili sv. solúnski bratia a ich učenci. Túto radosnú skutočnosť dosvedčuje i kritické fototypické vydanie zbierky homílií Clozianus, staroslovienskeho hlaholského zborníka tridentského a insbruckého, zvaného tiež Glagolita Clozianus, ktorý práve tak ako najobľúbenejšia staroslovienska literárna pamiatka Codex Suprasliensis čiže Veľký marcový menologion (zbierka minejí) a Mahanovičov Homiliár obsahuje predovšetkým kázeň sv. Jána Zlatoústeho, veľmi obľúbeného svätca medzi Slovanmi práve zásluhou sv. Cyrila a Metoda. Sv. Ján Zlatoústý mal totiž popri sv. Gregorovi Nazianskom veľký vplyv na prvých slovanských apoštolov, čo malo mocný ohlas v ich literárnej činnosti i v diele ich žiakov a pokračovateľov.

Zo spomenutých troch zborníkov homílií — kázní prevážne od sv. Jána Zlatoústeho je najstarší a najhodnotnejší Glagolita Clozianus obsahujúci i kázeň sv. Metoda Napomenutie vladárom. Tvorí súčasť tzv. „kánonu staroslovienskych literárnych pamiatok, ktorého jazykový stav je spravidla predmetom skúmania a popisu v staroslovienskych gramatikách. Jeho najrozsiahlnejšia a na poslucháčov obzvlášť sťahujúciim dojmom pôsobiaca homília sv. Jána Zlatoústeho O Judášovej zrade podmienila čiastočne aj ideovú náplň myšlienkového ovzdušia cyrilometodejskej katechézy čiže ústneho náboženského poučovania vo forme otázok a výkladov, opierajúceho sa i o výklad pojmu sv. Jána Zlatoústeho „rhathymia — mŕdlost“ (ochablosť), v dôsledku ktorej spáchal Judáš zločin zrady. Výraz „mŕdlost — ochabnutosť“ v spojení s výrazom „šialenstvo“ v texte tejto kázne na označenie „ochabnutosti vo viere“, patrí medzi tzv. panonizmy, inde mimo územia veľkomoravského a panónskeho nezrozumiteľné slová. Preto bol výraz „mŕdlost“ v ruských a bulharských odpisoch nahradzovaný súznačným slovom „unynije, lenosť — lenivosť“. Na základe tejto skutočnosti môžeme teda celkom oprávnenne usudzovať, že kázeň O judášovej zrade patriaca ku kľúčovým dielam homiletickej literatúry z čias cirkevných otcov bola preložená v cyrilometodejskom obdobi staroslovienskeho písomníctva.

Zásluhou tohto prekladu oboznamovali sa naši praotcovia už na úsvite veľkomoravského i českého kresťanstva so vzácnym klenotom rečníckeho umenia sv. Jána Zlatoústeho, ktorý sa pokúsil v kódexe Clozianus zachovanej homílii objasniť otázku, prečo sa Judáš dopustil hanebnej zrady na Christovi, a nabádať poslucháčov, aby viac ľutovali Judáša pripravujúceho si svojím činom večné zatratenie než utrpenie Isusa Christa, ktorý svojou obefou naplnil slová Písma, zbavil ľudstvo odvekej a z raja pochádzajúcej kliatby,

a tak ho vykúpil. Keďže téma Chryzostomovej homílie bola obzvlášť časová, najmä v dobe veľkopôstnej pripravujúcej veriacich na prijatie sv. tajín, zaiste často zaznievala z ambonov veľkomoravských a panónskych chrámov celá alebo v rôznych obmenách a spracovaniach, lebo byzantská misia sa snažila sprístupniť slovanským kresťanom najhodnotnejšie skladby klasickej náboženskej literatúry.

Vhĺbme sa preto podľa vzoru našich veľkomoravských predkov, s ktorými vytvárame spoločenstvo svätých na základe dejinnej kontinuity viery s cirkvou víťaznou, do myšlienkového bohatého obsahu po rečníckej stránke majstrovsky spracovanej s hojnými biblickými citátmi dramaticky poprepletanej kázne sv. Jána Zlatoústeho, ktorý sa nám prihovára svojou skalopevnou vierou v nesmiernosť Božieho milosrdenstva, aj keď je mŕtvy a i napriek nedozerým hraniciam času vo Veľký štvrtok, aby v nás vzbudil pocity opravdivej ľudskosti a neskonálú túžbu po hodnom veľkonočnom prijímaní sv. divej ľudskosti a neskonálú túžbu po hodnom veľkonočnom prijímaní sv. tajín.

V úvode svojej homílie na Veľký štvrtok vysvetľuje Chryzostomos (Zlatoústý), prečo sa Isus, vídiac Judáša, „skormútil v duchu“ [Jn 13, 21] a zdôvodňuje svoju výzvu, aby sme radšej zaplakali nad zradcom Judášom než nad zradeným Isusom. Podľa jeho názoru pre učeníkovo šialenstvo skormútený Isus učí nás plakať viac nad tými ktorí sa dopúšťajú zla, než nad tými, čo zlo trpia, preto, lebo „tí, ktorí zlo konajú, to sú tí, čo zlo trpia“. Veď

Vladyka Nikanor otcovsky pozdravuje novokňaza Ladislava Királa.

Christos jasne povedal: „Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je kráľovstvo nebeské“ (Mt 5, 10). Zradený Christos teda sedí na pravici Otcovej na nebesiach, kým zradca Judáš je teraz v pekle, očakávajúc neutuchajúce muky. „Preto vzdychnúc“, nabáda nás sv. Ján Zlatousty „zaplačme nad tým, kvôli ktorému sa i Pán zarmútil“. Po dojímavom rečníckom zvolaní: „Ó aké veľké milosrdenstvo, aká dobrotá, zradený je zarmútený nie kvôli sebe, ale kvôli tomu, ktorý ho zradil!“ Chryzostomos hodnotí Christov zármutok nad Judášom ako dôkaz Jeho lásky k ľuďom, vyvodzuje poučenie o tom, že máme oplakávať tých, ktorí páchaním zla uvažujú na seba Boží hnev, a vyzýva nás „aby sme si zvykli nehnevať sa na svojich nepriateľov a aby sme sa radšej nad nimi zmilovali a nariekali nad nimi“. Veď akého odpustenia budeme hodní, pýta sa náš sv. otec arcibiskup carihradský, ak budeme pripomínať bližným voči nám spáchané zlo, a adresuje nám slová apoštola Pavla: „Nijaké mrzké slovo nech vám nevychádza z úst, ale len dobré... Každá rozhorčenosť a vášnivosť, hnev a krik, i rúhanie so všetkou zlosťou nech sú vám ďaleké. Ale buďte vospolok dobrotiví, milosrdní, odpúšťajte si, ako aj Boh odpustil vám v Christovi“ (Ef 4, 29, 31–32).

Po výklade o láske k peniazom ako koreni všetkého zla (1 Tm 6, 10), kulminujúcom výzvom na Judáša, ktorého zrada je dejinnou realitou, pretože nikto z kresťanov by si nemyslel, že Isus bol vydaný do rúk nepriateľov od jedného z tých, koho si sám vyvolil ako učeníka: „Povedz, či zradzaš Toho, ktorý všetko drží vo svojej moci, vládne nad zlými duchmi, rozkazuje svetu ako Pán všetkého stvorenstva“ odpovedá sv. Ján Zlatousty na otázku, prečo Judáš sa dopustil zrady. Podľa Chryzostoma Judášova zrada bola dôsledkom jeho ochabnutia vo viere, ktorú vyznal sv. apoštol Peter za všetkých učeníkov slovami: „Ty si Christos, Syn Boha živého“ (Mt 16, 16). S týmto jeho náhľadom sa zhodujú i viacerí najlepší exegéti — vykladači Písma našej doby, ktorí dôvodí, že Judáš ako zástupca Izraela — Judu sa vymkol zo svojho záväzku k Isusovi, pravému Pánovi Božieho ľudu, a že jeho vina spočíva v podstate v tom, že sa plne neodovzdal Isusovi a chcel si pre seba vyhradiť právo podľa svojho rozhodovať o svojom vzťahu k Nemu.

Na začiatku druhej časti svojej kázne stavia sv. Ján Zlatousty zradu z vlastnej vôle sa usilujúceho Judáša, ktorá je pravou príčinou nami konaného dobra alebo zla, do ostrého protikladu s ostatnými učeníkmi hotujúcimi sa k službe pripraviť všetko, aby ich Pán mohol s nimi zasvätiť hod veľkonočného baránka.

Po výstižnom výklade o rozdiel medzi starozákonnou židovskou obeťou baránka a novozákonnou Christovou obeťou, pri ktorej bola vyliala Jeho krv za nás na odpustenie hriechov, predaná Judášom za tridsať strieborných a podaná Christom i Judášovi ako účastníkovi svätej hostiny, pozýva nás sv. arcibiskup carihradský i nás k nej týmito slovami: „Nadišiel čas, aby sme pristúpili k tajupnej hostine. Pristúpte teda očistení s náležitou rozva-

hou a bdelosťou. Nech nie je medzi nami nikto, kto by bol Judášom, nepoctivcom, pokrytcom ukrývajúcim v svojom srdci jed, ináč hovoriacim a ináč zmýšľajúcim. Aj teraz stojí pred nami Christos i teraz stojí vpredu Ten, ktorý okrášlil vtedy onú hostinu, a teraz ozdobuje i túto. A tak nie je to človek, ktorý spôsobuje, aby predložené Dary sa stali Telom a Krvou Christovou, ale sám Christos to je, ktorý bol za nás ukrižovaný. Kňaz, ktorý tu stojí, má iba obraznú úlohu, keď vyslovuje oné slová, ale predložené dary psoväcuje Božia milosť a sila, keď zaznievajú slová: „Toto je moje Telo“ (Mt 26, 26). A práve tak ako kedysi raz vyslovené slová: „Plodte a množte sa, a naplňte zem“ (Gn 1, 28) navždy dávajú silu ľudskému pokoleniu prinášať plod, tak aj tieto jedenkrát vyslovené pre všetky prestoly vo všetkých chrámoch činia od onej doby až do dnešného dňa a až do Jeho druhého príchodu svätú obeť dokonalou. Nikto preto nech nie je pokrytcom, zhýralcom a zlomyseľníkom, aby nebol odsúdený. Veď vtedy, keď Judáš prijal Christvo Telo, vstúpil do neho diabol nie preto, aby pohrdol Telom Pána, ale Judášom pre jeho nehanebnosť, aby si sa poučil, že do tých, čo prijímajú sväté tajiny nehodne, vchádza najprv diabol, ako vtedy do Judáša. Tí, čo hodne prijímajú, tešia sa z ich úžitku, kým tí, čo prijímajú nehodne, zapríčiňujú si nesmierne muky.

Toto všetko hovorím vám nie preto, aby som vás zastrašil, ale preto, aby ste boli obozretní. Nikto teda nech nie je Judášom, nech nepristupuje ten, kto je presiaknutý jedom nízkosti. Svätá obeť je totiž duchovným pokrmom. A práve tak ako telesný pokrm, keď vojde do útroby naplnený nákazou, zväčšuje onemocnenie nie svojou silou, ale chorobou, ktorá je v útrobach, aj sväté tajiny, keď vojdú do duše plnej zloby, viacej ju hubia nie svojou silou, ale preto, že je nemocná duša, ktorá ich prijíma. Preto vás prosím, aby nikto z vás neživil v sebe zlé myšlienky a aby každý z vás očistil svoju myseľ. Veď pristupujeme k čistej obeti, aby sme odovzdali svoju dušu ako svätú. Môžeme to dosiahnuť, ak chceme, za jediný deň. Ako a akým spôsobom? Tak, že ak máš niečo proti nepriateľovi, zapuďíš hnev, zahojíš ranu, vyhostíš nepriateľstvo, aby si obdržal uzdravenie z obetnej hostiny. Pristupuješ teda k svätej a tajomnej obeti. Zachvej sa preto pred sv. prestolom, na ktorom leží zabitý Christos. Prečo a kvôli komu? Aby zmieril nebeské a pozemské bytosti, aby z teba urobil priateľa anjelov a aby ťa zmieril s Bohom všetkého stvorenia. Christos, Pán anjelov a archanjelov, chce z teba, ktorý si nepriateľom a odporcom, urobiť priateľa, a preto vydal svoju dušu za teba. Ako však ty môžeš prichádzať k hostine pokoja, keď si nepriateľom svojho brata? Christos teda nezaváhal kvôli tebe zomrieť, a ty nemôžeš odpustiť hnev svojmu bratovi? Na svoju obranu uvádzaš, že ti spôsobil veľké pohoršenie a pohromu. Uznaj však, čo je vlastne na tom? Veď ťa ešte nezranil ako Judáš Christa, ktorý svoju krv sám dal na spasenie tých, čo ju vyliali. Či môžeš uvádzať takéto dôvody? Ak neodpuťš svojmu nepriateľovi, neublížil si jemu, ale sám sebe. Boh totiž nikoho nemá viac v nenávisti ako toho, kto planie hnevom a je tvrdého srdca. Počúvaj preto, čo povedal: „Keby

si teda pripínal dar na oltár a tam by ti prišlo na um, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj svoj dar tam pred oltárom a odíď: najprv sa zmier s bratom a potom príď a obetuj svo jdar“ (Mt 5, 23—24).

„Či mám odpustiť?“, pýtaš sa. Zaiste. Veď táto obeta bola ustanovená na to, aby si sa zmieril s bratom. Ty však neuzavieraš s ním mier, a tak márne a zbytočne sa zúčastňuješ na nej. Pre teba je bez úžitku. Urob najprv to, kvôli čomu bola obeť prinesená a ona ťa potom oblaží. Preto zostúpil Syn Boží, aby zmieril ľudské pokolenie s Bohom. Nielen preto sám prišiel, ale i preto, aby nás, ktorí takisto konáme, učinil účastníkmi svojho mena. „Blahoslavení“, povedal, „ktorí tvoria pokoj, lebo synmi Božími oni budú sa menovať“ (Mt 5, 9). To, čo učinil jednorodený Syn Boží, o to sa snaž podľa svojich síl aj ty, aby si sa stal hlásateľom pokoja sebe samému i iným. Preto v čase obety nič iného nepripomínam, ale poukazujem iba na to, že zmierenie sa s bratom je to najdôležitejšie.

Chcel som ešte obširnejšie rozvinúť tento výklad, ale to, čo som povedal, stačí pre tých poslucháčov, čo sú ochotní zariadiť sa podľa povedaného. Modlím sa preto, milovaní, aby sme vždy pamätali na tieto slová, sväté božky a vzájomné objatia plné Božej bázne. Veď toto spája naše duše a spôsobuje, že sa stávame jedným telom (cirkvi), keď všetci prijímame jedno Telo, a to nie tak, žeby sme pripájali k sebe telá, ale tak, že spájame svoje duše vzájomným zväzkom lásky. Tak budeme schopní s dôverou sa zúčastniť svätého stolovania. Ak by sme však mali hoci desiatistice dobrých skutkov, ale naše srdcia by boli naplnené hnevom, všetko by bolo zbytočné a márne a nemohli by sme dosiahnuť spasenie. Toto vediac, premilí bratia, odložme všetok hnev, očistíme svoje svedomie a s láskou, poslušnosťou i s veľkou odanosťou pristúpme, aby sme sa zúčastnili svätých tajuplných a svätú bázeň vzbudzujúcich svätých tajín, aby ľudomilný Boh, vidiac z výšin pokojné rozpoloženie našej mysle, nepredstieranú lásku a spoluúčasť na bratskom milovaní, uznal nás všetkých za hodných týchto bláh a zaslúbení skrze milosť a ľudomilnosť Pána nášho Isusa Christa spolu s Otcom i svätým Duchom. Im náleží sláva, kráľovstvo i česť teraz i vždycky i naveky vekov. Amen!“

„Nech sa vám srdce nestrachuje! Verte v Boha a verte vo mňa! V dome môjho Otca je mnoho príbytkov; keby nebolo tak, či by som vám bol povedal: Idem vám pripraviť miesto a keď odídem a pripravím vám miesto, zase prídem a poberiem vás k sebe, aby ste aj vy boli tam, kde som ja? A cestu, kam idem, znate... Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa... Kto mňa videl, videl aj Otca“ (Jn 14, 1—4, 6, 9).

Bilancia mierovej práce

Každá bilancia je dobrá, keď môže predložiť konkrétne pozitívne výsledky ľudskej práce. Také sú výsledky práce Regionálneho združenia Kresťanskej mierovej konferencie v ČSSR, ktoré boli predložené a hodnotené na jeho Valnom zhromaždení dňa 16. februára 1982 v Prahe za predsedníctva prof. dr. Milana Salajku. Mierová práca a výchova k mieru sa v dnešnej zložitej dobe stala naliehavou potrebou a každodennou povinnosťou. Príčinou tohto mierového úsilia je to, že na jednej strane sveta stoja sily, pre ktorých mier je samozrejmosťou a základnou požiadavkou života, na druhej sú zasa sily, ktoré sú ochotné napriek odporu celej svetovej verejnosti ohroziť svet rozpuťaním novej svetovej vojny, ktorá by pri dnešných moderných jadrových zbraňach mohla ohroziť život človeka na zemi a premeniť našu planetu na mŕtvu planétu. Preto sa na obranu mieru stavia všetko pokrokové a mierumilovné ľudstvo, lebo je vážne ohrozený život človeka na zemi, alebo aj život vôbec. Ľudstvo má dosť iných problémov, na riešenie ktorých potrebuje značné materiálne i duchovné prostriedky, preto je šialenstvom zbrojenie, stupňovanie zbrojenia, lebo na vďaka toto doplácajú ľudia mnohých kontinentov. Desiaty čiastka vojnového rozpočtu by stačila na odstránenie hladu, negramotnosti a iných problémov, ktorými ľudstvo zbytočne trpí.

Na záver svojho rokovania spomínané valné zhromaždenie RZ KMK v ČSSR vydalo Komuniké, ktoré uvádzame v plnom znení:

KOMUNIKÉ

Za účasti 70 zástupcov členských cirkví konalo sa dňa 16. februára 1982 v Prahe valné zhromaždenie RZ KMK, ktorému predsedal prof. dr. M. Salajka.

Po úvodnej pobožnosti zástupcu kresťanskej reformovanej cirkvi na Slovensku Z. Horvátha na text Mt 5,9 a Žalm 37,8 zdôraznil predsedajúci v teologickej úvahe, že mierová práca, pokiaľ vychádza z evanjelia, nemôže byť cudzím telesom v organizme cirkvi. Keď cirkev má byť vo svete prítomná, potom musí citlivo vnímať jeho hlas za mier. Keď ho nepočuje, nemá mu čo povedať.

Tajomník RZ KMK doc. dr. Jaroslav Šuvarský podal obsiahly prehľad o aktivitách RZ v uplynulom roku. Predovšetkým je treba spomenúť manifestačné predvolebné zhromaždenie zástupcov cirkví, náboženských spoločností a bohosloveckých fakúlt v Bratislave, na ktorom prehovoril medziiným aj predseda SNR Viliam Šalgovič. Ústami svojich predstaviteľov sa naše cirkvi prihlásili k volebnému programu Národnej fronty. Pozoruhodný mierový seminár

v júni na Kladně s medzinárodnou účasťou bol venovaný téme „Boj proti fašizmu a kresťania“.

Riaditeľ sekretariátu pre veci cirkevné Úradu Predsedníctva vlády ČSSR dr. K. Hruža ocenil vo svojom pozdravnom prejave podiel členských cirkví na spoločnom úsilí za presadenie mierovej politiky našej zeme. S uznaním spomenul osobitné pôsobenie našich cirkví pre výchovu k mieru, a to ako v širšom meradle, tak aj v ich vlastnom prostredí.

Účastníci vypočuli správy o činnosti pracovných komisií RZ pre ľudské práva a pre podporu úsilia o odzbrojenie, prednesené prof. dr. J. Smolíkom a prof. dr. K. Nandráskym. Schválili hospodárenie RZ KMK za uplynulý rok a rozpočet na rok 1982.

Generálny biskup prof. dr. J. Michalko, viceprezident KMK informoval zhromaždenie o príprave významnej konferencie zástupcov svetových náboženstiev „Za záchranu posvätného daru života pred nukleárnou katastrofou“, ktorá sa bude konať v máji t. r. na pozvanie patriarchu Pimena v Moskve. RZ usporiada k tomuto stretnutiu sympóziu 4 bohosloveckých fakúlt v marci t. r. v Bratislave. Pôjde o mobilizáciu veriacich všetkých náboženstiev proti hrozbe nukleárnej smrti.

V dňoch 22.—26. marca zide sa v Prahe na pozvanie RZ zasadanie Pracovného výboru KMK, ktorého témou bude „Motivácia kresťanskej mierovej práce v minulosti a v súčasnosti“.

Účastníci zhromaždenia vyjadrili svoje znepokojenie nad pokusom zneužiť súčasne prebiehajúce jednanie konferencie v Madride k mareniu princípov spolupráce, ktoré boli dohodnuté v Helsinkách a k podnecovaniu ďalšieho horečného zbrojenia. Súčasne vyjadrili nádej, že konštruktívne sily sveta prispejú k tomu, aby konferencia aj napriek tomu nesklamala očakávanie národov, túžiacich po ďalšom uvoľňovaní napätia.

Tomu v ceste stoja súčasné tendencie politiky USA smerujúce k novým pretekom v zbrojení tým, že chcú narušiť existujúcu rovnováhu síl zavedením nových zbrojných systémov a kalkuláciami o možnosti obmedzenej jadrovej vojny v Európe. Tieto tendencie vedú na druhej strane k nebyválnemu odporu v najširších vrstvách obyvateľstva a k ďalšiemu rozvoju mierového hnutia. Stále viac kresťanov a cirkví na západe sa s ním spájajú v proteste proti ohrozeniu samotnej podstaty života. Zhromaždenie vyjadrilo svoju solidaritu a podporu týmto silám.

Regionálne združenie vyslovuje tiež presvedčenie, že pripravované II. zvláštne zasadanie VZ OSN o odzbrojení bude znamenať významný krok v tomto smere.

Konkrétny pracovný program RZ na tento rok je veľmi rozsiahly a mnohostranný. Zástupci členských cirkví sa navzájom uistili, že budú v činnosti svojich cirkví v ekumenickom súručenstve tvorivou službou usilovať o poslušnosť Bohu, ktorý nám všetkým v Isus Christu daroval zmluvu pokoja.

Zachrániť posvätný dar života pred nukleárnou katastrofou

Na valnom zhromaždení RZ KMK bolo dohodnuté, aby sa v mesiaci marci uskutočnilo sympóziu štyroch bohosloveckých fakúlt k téme pripravovanej významnej konferencii zástupcov svetových náboženstiev „Za záchranu posvätného daru života pred nukleárnou katastrofou“. Usporiadať toto sympóziu vzala na seba Slovenská evanjelická bohoslovecká fakulta v Bratislave. Sympóziu sa uskutočnilo v dňoch 3.—4. marca 1982 za účasti profesorov a docentov štyroch bohosloveckých fakúlt. Odzneli na ňom zaujímavé referáty, v ktorých sa autori zaujímali riešením nastolenej otázky a hľadali spôsoby, ako upevniť a posilniť mierové úsilie sveta s ohľadom na narastajúce napätie vo svete. Za našu Pravoslávnu bohosloveckú fakultu v Prešove sa na tomto sympóziu zúčastnili prof. dr. Štefan Pružinský, dekan fakulty, prof. dr. Pavel Aleš a doc. Milan Gerka. Na záver tohto sympózia bolo konštatované, že ono splnilo svoje poslanie a prednesené referáty budú vydané v spoločnom zborníku, aby boli k dispozícii všetkým, ktorí majú záujem o mierovú činnosť cirkvi a o zachovanie pokoja a života vo svete. Celkové zameranie tohto sympózia a jeho priebeh je vyjadrený v záverečnom Komuniké, ktoré uvádzame v plnom znení.

KOMUNIKÉ

zo sympózia teologických fakúlt v ČSSR v dňoch 3.—4. marca 1982 v Bratislave.

V dňoch 3.—4. marca 1982 zišli sa v Bratislave profesori a docenti Husovej československej bohosloveckej fakulty v Prahe, Komenského evanjelickej bohosloveckej fakulty v Prahe, Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove a hostiteľskej Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulty v Bratislave za prítomnosti zástupcov pracovných komisií Regionálneho združenia KMK v ČSSR, aby za zamýšľali nad témou „Náboženský pracovník za záchranu posvätného daru života pred nukleárnou katastrofou“. To bude téma konferencie náboženských pracovníkov, ktorí sa v dňoch 10.—14. mája 1982 zídu v Moskve. Účastníci Bratislavského sympózia zhodujú sa s cieľom tejto konferencie, ktorá má v súčasnej zložitej svetovej politickej situácii prebádať svedomie veriacich k hlbokému a neochvejnému mierovému úsiliu.

Po biblickom výklade delegáta na moskovskú konferenciu profesora Dr. Milana Salajku, predsedu Regionálneho združenia KMK v ČSSR, referoval o príprave moskovskej konferencie člen jej Prípravného výboru a delegát na konferenciu Dr. Ján Michalko, generálny biskup Slovenskej evanjelickej cirkvi a. v. Účastníci sympózia s potešením prijali správu o veľkom ohlase v cirkevných a náboženských kruhoch celého sveta, s akým sa stretla iniciatíva patriarchu moskovského a celého Ruska Pimena na zvolanie konferencie, ako aj správu o pozvaní náboženských pracovníkov z celého sveta na

konferenciu. Pozvanie rozoslal predseda Pripravného výboru konferencie Filaret, metropolita minský a bieloruský.

Profesori a docenti teologických fakúlt považujú za potrebné informovať veriacich bratov a sestry o priebehu a hlavných teologických myšlienkach sympóziá, ktoré sa vzťahujú na tematiku moskovskej konferencie. Robia tak s prosbou o modlitby za úspech konferencie a za jej kladný vplyv na verejnú mienku v zmysle odvrátenia hrozjacej nukleárnej katastrofy a zachovania mieru vo svete. Ústredné body rokovania sympóziá uviedol referát profesora Dr. Karola Gábriša, dekaná Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulty v Bratislave. Referáty o jednotlivých problémoch, vyplývajúcich z tematiky moskovskej konferencie podali profesori a docenti: Dr. Aleš, Dr. Ebertová, Gerka, Dr. Heller, Dr. Kišš, Dr. Kučera, Dr. Nandrásy, Dr. Ondra, Dr. Ondrejovič, Dr. Opočenský, Dr. Pružinský a Dr. Smolík.

Sympóziium sa zaoberalo rozborom podstaty a hodnoty života, daného Bohom a preto žitého v zodpovednosti pred Bohom, i možnosťami mierovej angažovanosti v dnešnom svete. Venvalo pozornosť najmä činnosti svetových náboženstiev v oblasti mieru a zdôraznilo aspekt mierovej spolupráce ako významné uplatnenie spolupráce svetových náboženstiev. Vedomie, že nukleárna katastrofa je odvrátiiteľná, kladie nám za povinnosť hľadať cesty k jej odvráteniu za spolupráce so všetkými ľuďmi, ochotnými k práci za mier a sociálnu spravodlivosť. Kresťania v mene lásky Boha k svetu sú oslobodení k tomu, aby sa angažovali za budúcnosť sveta. Vyplýva to z nášho vedomia o tom, že Boh dal človeku poverenie opatrovať a zveľaďovať Zem (1 M 2, 15) a že za život človeka Isus Christos položil svoj život ako obeť. Hodnota života je v hodnote Christovho kríža a vzkriesenia. Preto človek musí život opatrovať a napomáhať. Nukleárna katastrofa by bola vzoprením sa tomuto povereniu. Je to katastrofa, ktorú — na rozdiel od prírodných katastrof — chystá sám človek. Pretože ju chystá človek, tak ju človek môže aj odvrátiť. Preto niet výhovorky spod povinnosti postaviť sa proti pripravám nukleárnej katastrofy. Musíme tak konať, aby sme neboli predposlednou alebo azda poslednou negeráciou ľudstva. Kresťansky správne môžeme čakať Christov príchod ináč, než že budeme bojovať proti silám vojny. Úsilie o mier je v nás motivované Christovým víťazstvom nad mocnosťami skazy. Život ľudstva na tejto Zemi sa nesmie skončiť kolektívnou nukleárnou samovraždou. Treba odstrániť atómové zbrane skôr, než ony odstránia nás. Ľudstvo sa musí stať prudko alergické na myšlienku použitia jadrových zbraní.

Sympóziium pozdravil v mene Sekretariátov pre veci cirkevné v ČSR a SSR námestník generálneho riaditeľa Sekretariátu pre veci cirkevné pri Ministerstve kultúry SSR Ján Kmeť. — Účastníci sympóziá ďakujú hosťiteľskej fakulte za vzornú organizáciu a srdečné pohostinstvo. Vracajú sa k svojej bádateľskej a učiteľskej práci s pocitom vzájomnej solidarity pre mierovú prácu i s prehĺbenou nádejou na záchranu posvätného daru života.

Tolerančný patent a pravoslávna cirkev

Podkarpatská Rus

Prvý známy marmarošský biskup Sergej bol menovaný mukačevským biskupom Michalom Chrabrým. V Mukačeve sa v prvej polovici 17. storočia vymenilo pár biskupov (Petronius, Ján Gregorovič, Vasil Tarasovič, ktorý prejavil uniatské tendencie, Ján Jurko, Silvester, Michal Molodec). V polovici 17. storočia Rusíni na Podkarpatskej Rusi sa dostávajú pod silný uniatský vplyv Ukrajincov z Haliča. Na čele uniatského hnutia stál Peter — Partenie Rostošinský, býv. tajomník Vasil Tarasoviča. Rusínski pravoslávni biskupi sa utiahli do monastierov. V záujme upevnenia únie na Podkarpatskej Rusi menoval za uniatského biskupa do Mukačeva vzdelaného a skúseného misionára Jozefa Kamellisa (de Camellisa), gréckeho pôvodu, ktorému sa za veľkej vojenskej pomoci podarilo priviesť k úni aj ukrajinského biskupa Metoda Rakoveckého. Mukačevo sa tak stalo ohniskom šírenia únie s Rímom. V horlivosti za uniatský prozelytismus, spojený s bezohľadnosťou voči pravoslávny sa vyznamenal mukačevský biskup Hodermarský a neskoršie Juraj Byzantij. Mukačevskí biskupi si násilím rozširovali jurisdikciu aj nad Marmarošom, keď sem potom aj pri hrdinskom odpore prenikla únia. V polovici 18. storočia zvlášť násilne si počínal voči pravoslávny uniatský mukačevský biskup Manuel Olšavský.

Rakúsko

Rakúsko sa zúčastnilo prvého delenia Poľska r. 1772, keď mu pripadla vých. Halič a r. 1775 obsadilo časť Moldavska, ktorú pomenovalo Bukovinou. Moldavské kniežatstvo bolo vazalským štátom Otomanskej ríše. Obyvatelia Bukoviny v tom čase boli pravoslávneho vyznania a zväčša rumunskej národnosti. Cirkevná jurisdikcia nad Bukovinou patrila moldavskej metropolii, ba r. 1750 v sev. Moldavsku, v Radavci, bola obnovená stará pravoslávna eparchia, reprezentujúca svoju jurisdikciu i nad Bukovinou. Keď v r. 1775 Vysoká Porta uznala obsadenie Bukoviny Rakúskom, Mária Terézia sa zaviazala rešpektovať náboženské práva obyvateľstva, t. j. že v Bukovine pravoslávna cirkev bude vládnuťou, a nie tolerovanou. V dôsledku toho v Bukovine pravoslávna cirkev mohla naďalej stavať chrámy s vežami, so zvonnicami a s vchodom z ulice alebo z námestia. Aj pri uzavieraní miešaného manželstva dieťky nasledovali náboženstvo rodičov podľa pohlavia. Jozef II. v roku 1781 preložil radauské biskupstvo do Černovic, hlavného mesta Bukoviny, a prehlásil ho za výlučné biskupstvo pre Bukovinu, čím vlastne bola odstránená jurisdikcia moldavskej metropolie nad Bukovinou. Od roku 1783 bukovinské biskupstvo bolo vo vieroučných otázkach podriadené srbskej metropolii v Karlovacu, administratívne však bolo podriadené priamo Viedni, čiže vláde. Bukovinská pravoslávna cirkev sa dostala pod srbský vplyv. Černovický biskup sa stal členom karlovackej Posvätnéj synody. Roku 1786 Viedeň vydala „Plán na reorganizáciu bukivinskej cirkvi“, ktorým bol znížený

počet farností z 239 na 196, bol založený náboženský fond, z 9 monastierov 6 bolo zrušených, počet mníchov na jeden monastier určený na 25 osôb a pod.

Tolerančný patent nemal priame dôsledky na život pravoslávnej cirkvi v Bukovine.

Halič

Keď Rakúsko obsadilo Halič, obyvateľstvo Haliča bolo už len z nepatrnej časti pravoslávneho náboženstva v dôsledku mocného poľského katolíckeho prozelytizmu už v polovici 16. storočia a potom zvlášť v 17. storočí, keď bolo podriadené Rímu prostredníctvom únie. Obyvateľstvo Haliča bolo ukrajinskej národnosti (bolo tu tiež mnoho Židov). Tolerančný patent tu nepriinesol výrazné zlepšenie, preto mnohí z pravoslávnych Ukrajincov odchádzali na Ukrajinu, teda do tých častí, kde bola pri moci pravoslávna cirkev.

Z uvedeného vidieť ako rozmanitý bol dopad tolerančného patentu na pravoslávnu cirkev v Rakúsko-Uhorsku. Po 200-ročnom odstupe od jeho vydania vidíme, že pre nekatolícke cirkvi toho času bol istým uľahčením, ba v niektorých prípadoch požehnaním. Veď náboženské pomery v Rakúsko-Uhorsku predstavovali pre Jozefa II. niečo neprirodzeného. Jozef II. ovplyvnený názormi francúzskeho osvietenstva a názormi nemeckého prirodzeného práva ťažko znášal, že v jeho krajine panuje krutá náboženská intolerancia, že široké masy obyvateľstva žijú v nevoľníctve a obával sa toho, čo sa neskôr stalo v rumunskom západnom Rudohorí, že v r. 1847 vzniklo slávne ľudové povstanie Horiu, Klošku a Krišana proti sociálnemu útlaku, t. j. v čase, keď veľká buržoázna revolúcia vo Francúzsku (1789) bola už na obzore. Jozef II. vydaním tolerančného patentu vyšiel síce v ústrety nekatolíkom svojej ríše, ale tým aj bol ušetrený od neustálych sťažností a žalôb od nekatolíkov, vyhol sa mnohým vzbúram ľudu a povstaním. Nekatolíci ríše boli mu veľmi povďační, ale upevnenie jednoty ríše o ktorú tak usiloval sa mu menej darilo, lebo jeho reformy, najmä administratívne, vyvolali zdesenie u maďarskej šľachty, takže musel mnohé odvolať. Tolerančný patent zostáva v jeho panovaní jasným a žiarivým pomníkom.

Dr. Milan Kubica

CHRISTOS VOSKRESE! Za niekoľko dní budeme všetci spolu oslavovať slávne Christovo vzkriesenie. Je to naša spoločná duchovná radosť i spoločná kresťanská nádej na naše vlastné vzkriesenie. Dovoľujeme si preto zaželať Vám, milí čitatelia, príjemné prežitie týchto sviatkov plných duchovného povznesenia, plných radosti z nadchádzajúcej duchovnej jari i jari v prírode. Prosíme spoločne s Vami vzkreseného Christa, aby daroval i nám všetkým svoj pokoj, ktorý svetu priniesol. VOISTINU VOSKRESE
CHRISTOS!
Redakcia

Posmrtné spomienky

Dňa 3. 9. 1981 po krátkej ťažkej chorobe zaopatrený sviatosťami vo veku 72 rokov odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi Ján Šajtar, pravoslávny podpredseda kurátorského zboru vo Vyšnej Jablonke.

V roku 1937 dala cirkevná obec svoj hlas čestnému, svedomitému a obetavému človekovi. Nebohý svoju obetavosť potvrdil, keď ako jeden medzi prvými sa zapojil do aktívnej činnosti pri opravě pravoslávneho chrámu zničeného fašistickými bombami v čase vojnových rokov 1944–45. Takisto nezaostal v svojej aktívnej činnosti kurátora v roku 1963, kedy spoločne s ostatnými kurátormi nabáda veriacich, aby priložili ruku k dielu a znovu opravili chrám, ktorý by bol dôstojný prinášania nekrvavej obete.

Vrúčne miloval východný obrad a starú pradedovskú pravoslávnu vieru. Nebál sa vystúpiť ani v kritických rokoch 1968–69 a usmerňovať niektorých ľudí. Svojou skromnou povahou a spravodlivosťou získal si obľubu u ľudí.

Pohrebné obrady boli slávnostne vykonané dňa 5. 9. 1981 za účasti mnohých veriacich z Vyšnej Jablonky i z okolia. S nebohým sa rozlúčil správca miestnej pravoslávnej farnosti d. o. Michal Švajko.

Nech Pán Boh vynahradí nebohému za jeho statočnosť a lásku k pravoslávnej cirkvi vencom večnej slávy vo svojom kráľovstve.

Vičnaja jemu pamjať.

Michal Švajko, duchovný

Vo veku 47 rokov náhle zomrel brat kurátor pravoslávnej cirkvi Humenné Michal Sušina, rodák z Míkovej. Smrť zosnulého brata nás všetkých prekvapila. Jeho srdce bolo síce neduživé, nie však také, aby ho robilo zjavne chorým. 17. 1. 1982 v neskorých večerných hodinách dostal infarkt, z ktorého sa už neprebral. Hospodín Zástupcov rozhodol tak, kto to zruší? (Iz 14, 27).

Za kurátora bol zvolený v krízovom období, kedy pravoslávna cirkev v Humennom prežívala ťažké časy, kedy sa na ňu sypali všetky „egyptské rány“, prijíma funkciu kurátora a svojou prácou prispieva, aby bol na tejto farnosti oslavovaný Pán a ku známosti dochádzalo evanjelium Christove. Pravoslávna cirkevná obec v ňom stráca obetavého pracovníka. Pohrebné obrady odslúžil miestny duchovný.

Vičnaja jemu pamjať.

Smútočná spomienka na syna a jeho otca

Minulého roku dňa 23. augusta tragicky zahynul Ladislav Hreha vo veku 28 rokov svojho života. Pracoval ako murár a bol všade obľúbený. Stratil sa v ňom dobrý mladý pracovník, veriaci a syn, ktorý bol jediným dieťaťom rodičov. A ešte sa nezahojila táto boľavá rana rodiny a dňa 30. októbra zomrel aj jeho otec Ján Hreha vo veku 57 rokov života, dobrý a obľúbený nielen manžel, ale aj veriaci a robotník. Ich odchod spôsobil žiaľ a bolesť nielen rodiny, príbuzným, ale aj všetkým nám a nie div, že sa s ním prišlo rozlúčiť okrem príbuzných mnoho priateľov a známych z farnosti, pracoviska a z okolia.

Nech zarmútenú manželku poteší Boh všemohúci a dušu syna Ladislava a manžela Jána prijme do svojich nebeských príbytkov, ktoré pripravil všetkým tým, čo ho milujú.

Vičnaja im pamjať!

—H—

Posmrtná spomienka

S oneskorením oznamujeme, že brat Fedor PURDEŠ, narodený 25. januára 1905 v Nižnom Mirošove, po krátkej a zákernej chorobe v tíšku odišiel k svojmu Pánovi vo veku 76 rokov.

Brat — kurátor Fedor Purdeš nás náhle opustil a tak zanechal po sebe dvoch synov a dve dcéry, osem vnúčat a jednu pravnúčku. Počas svojho pôsobenia v kurátorskom zbore vykonal mnoho vzácnnej práce v prospech náboženského života svojej obce. Svoju oddanosť pravoslávnej cirkvi preukázal jasne v kritických rokoch 1968—69, kedy rozumným presvedčovaním vedel usmerňovať svojich spoluobčanov. Veľa námahy preukázal pri výstavbe pravoslávneho chrámu v Nižnom Mirošove, pri oprave chrámu v roku 1968, ako aj pri vonkajšej omietke a maľbe v r. 1980, kde bol znovu daný do náležitého poriadku sv. chrám. Vďaka Ti brat náš kurátor Fedor za čestnú a obetavú prácu. Pohrebné obrady vykonal miestny duchovný dňa 22. 11. 1981, kde sa s nebohým rozlúčil v mene svojom a v mene kurátorského zboru, ako aj veriacich, ktorí prišli menovaného odprevadiť na poslednú cestu.

Nech Ti bude, brat kurátor Fedor, ľahká zem, ktorú si tak miloval a Tvojej duši nech dá Pán Boh večný pokoj.

Vičnaja Tobi pamjať!

Prot. Juraj Rychvalský

Životné jubileum

Dňa 17. februára 1982 sa dožil brat Fedor Liga svojich 80. narodenín. Narodil sa vo Vyšnom Mirošove, kde prežil celý svoj život ako dieťa z početnejšej rodiny.

Brat Fedor Liga spolu so svojou manželkou Annou vychoval piatich synov a šiestich vnukov a v kruhu svojich detí a vnukov prežíval ťažké, ale aj radostné chvíle. Pritom sa nedá povedať, že ktorých bolo viac. Dar a milosť, ktorú dostal od Hospoda Boha, t. j. jeho pekný hlas, ospevuje a velebí ním Pána Boha v našom svätom chráme pri čítaní Apoštola, a vie svojím pekným hlasom dojať srdce každého veriaceho človeka. Aj dnes ako 80-ročný, až mu zdravie dovoľuje, prídje do Božieho chrámu ako druhý žalmista a nedá si ujsť, aby nečítal Sv. Apoštol. Takisto bol svedomitý vo svojej práci a preto mu želáme, aby aj naďalej sa tešil dobrému draviu v kruhu svojej rodiny a aby svojím pekným hlasom velebil Pána Boha ešte dlhé a dlhé roky.

Na mnohaja i blahaja lita!

Správca farnosti,
kurátorský zbor a
pravoslávni veriaci.

Z ústredia našej cirkvi

● OLOMOUC. Jeho Blaženstvo metropolitá Dorotej vyznamenal radom sv. Cyrila a Metoda riaditeľa olomoucko-brnenskej eparchie d. o. prot. Pavla O. Axmana za jeho dlhoročnú a obetavú prácu pre pravoslávnu cirkev v Československu. Rovnakým vyznamenaním ocenil vladyka metropolita činnosť d. o. prot. Václava Šimka, d. o. prot. Václava Votočka a d. o. prot. Vratislava Sedlára.

● PRAHA. Členov delegácie ruskej pravoslávnej cirkvi d. o. archim. Vladimíra (Ikima), predstaviteľa duchovného zastupiteľstva ruskej pravoslávnej cirkvi v Československu, a d. o. archim. Sergija (Fomina), stáleho zástupcu ruskej pravoslávnej cirkvi pri KMK, ktorí sprevádzali

Jeho Svätosť patriarchu Pimena pri jeho účasti na oslavách 30. výročia samostatnosti našej cirkvi, vyznamenal Jeho Blaženstvo metropolitá Dorotej radom sv. Cyrila a Metoda. Ocenil tak ich dlhoročný vklad pri prehľbovaní a rozvíjaní sesterských vzťahov medzi našimi cirkvami.

● PRAHA. Na miesto zosnulého schiarchim. Isaakija (Motýla) bol povolaný ako duchovný správca obce v Prahe 1. d. o. prot. Michal Dandár, dlhoročný duchovný v Drážďanoch (9 r.) a duchovný správca v Levoči (1 r.). Otec Michal študoval na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove a na Leningradskej duchovnej akademii, kde získal tiež titul kandidáta bohoslovčia.

Zo života prešovskej eparchie

● Dňa 14. februára t. r. Jeho Preosvietenosť vладыka Nikolaj odslúžil v katedrálnom chráme sv. Alexandra Nevského v Prešove za asistencie prešovských duchovných a d. o. diakona Emila sv. liturgiu. Taktiež odslúžil sv. liturgiu i dňa 28. februára a predniesol nedeľňajšiu kázeň.

ZASADANIE KMK

● Dňa 16. februára 1982 zasadalo V Prahe Regionálne združenie KMK. Za prešovskú eparchiu tohoto zasadania sa zúčastnil Jeho Preosvietenosť vладыka Nikolaj.

—MK—

Zo života michalovskej eparchie

MENINY PREOSVIETENÉHO VLADYKN NIKANORA, BISKUPA MICHALOVSKÉHO

● V pondelok dňa 4. januára 1982 pri príležitosti sviatku sv. apoštola Nikanora, sviatku menín Jeho Preosv. vладыka Nikanora, biskupa michalovského, konala sa v katedrálnom chráme v Michalovciach slávnostná archijerejská sv. liturgia za asistencie duchovných michalovskej eparchie. Tejto milej slávnosti sa zúčastnilo početné množstvo pravoslávnych veriacich z Michaloviec a okolia. Po ukončení sv. liturgie a modlitby vладыka Nikanor pozdravil vладыku Nikanora vzácnym hosťom, Jeho Preosv. vладыka Nikolaj, biskup prešovský, ktorý mu želal hojného Božieho požehnanie a sil v jeho zodpovednej arcipastierskej činnosti na nive sv. pravoslavia na Zemplíne. Potom pozdravil oslavencu o. mitr. prot. Ján Choma, riaditeľ ER, ktorý v mene pracovníkov ER, veriacich i v mene svojom zaželal mu veľa dobrého zdravia, pracovných úspechov a duchovnej radosti. Za veriacich michalovskej farnosti pozdravil vладыku Nikanora

predseda kurátorského zboru br. Kasarda, želajúc mu ako kordmidelníkovi michalovskej eparchie, veľa zdravia, sil a trpezlivosti v jeho apoštolskej práci, a odovzdal mu živé kvetiny a darček od veriacich. Preosv. vладыkovi blahoželali k meninám i všetci prítomní duchovní, ktorí mu darovali kvetiny a darčeky.

Záverom Preosv. vладыka Nikanor vyjadril srdečnú vďaku všetkým za prejav milej pozornosti k jeho sviatku, dňu jeho anjela.

ARCHIJEREJSKÉ BOHOSLUŽBY

● Dňa 1. januára 1982 — na nový rok a sviatok Obetavonia Isusa Christa vykonal Preosv. vладыka Nikanor spolu s duchovenstvom archijerejskú sv. liturgiu v katedrálnom chráme v Michalovciach. V slávnostnej kázni vладыka Nikanor poukázal na cnostný život kresťana, na zdokonaľovanie sa v duchovných potrebách pre spásu duše. Nakoniec poprial všetkým veriacim do Nového roka veľa Božieho požehnanie, pevného zdravia a radosti v živote.

● Archijerejskú sv. liturgiu odslúžil vладыka Nikanor aj v nedeľu

dňa 3. januára t. r., kedy taktiež predniesol príležitostnú kázeň.

● V predvečer sviatku pokrstenia Isusa Christa, t. j. 5. januára t. r. slúžil Preosv. vладыka Nikanor s duchovnými v katedrálnom chráme veľké povečerie s utierňou.

V samotný deň sviatku Bohojavlenia t. j. 6. januára t. r. vykonal Preosvietený vладыka Nikanor s duchovnými archijerejskú sv. liturgiu a vykonal obrad posvätenia vody.

● Archijerejskú sv. liturgiu slúžil vладыka Nikanor aj v nedeľu Pravoslavia t. j. 28. februára 1982 — v prvú nedeľu veľkého pôstu.

● Prvé štyri dni veľkého pôstu vykonával Preosvietený vладыka Nikanor s duchovnými veľké povečeria s čítaním kánona sv. Andreja Krétskeho a počas celého pôstu každú stredu a piatok v ranných hodinách slúžil sv. liturgiu Preždeosvjažených darov.

VYSVIACKA NA DIAKONA

● Dňa 14. februára 1982 obec Cejkov v Trebišovskom okrese zažila slávnostné chvíle. Túto farnosť navštívil Preosvietený vладыka Nikanor, biskup michalovský v sprievode o. mitr. prot. Jána Chomu, riaditeľa ER, aby vykonal slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu a tu v rodnej obci vysvätil na diakona br. Ladislava

Kiráľa poslucháča IV. ročníka Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v Prešove. Preosvietený vладыka v príležitostnej kázni srdečne pozdravil vysväteného diakona, ako aj veriacich, a udelil všetkým svoje arcipastierske požehnanie.

VYSVIACKA NOVOKŇAZA

● Preosvietený vладыka Nikanor, biskup michalovský, vysvätil dňa 21. februára 1982 o. diakona Ladislava Kiráľa, poslucháča IV. ročníka PBF na kňaza. Slávnostná chirotonia sa uskutočnila počas slávnostnej archijerejskej sv. liturgie v katedrálnom chráme sv. Ducha v Michalovciach za účasti duchovenstva. V chráme boli prítomní odrem veľkého počtu veriacich Michaloviec a okolia, aj veriaci z rodnej dediny novokňaza, z Cejkova. Príležitostnú kázeň zameranú na voľbu apoštolov a ich nasledovníkov predniesol mitr. prot. Ján Choma, riaditeľ ER. Vладыka Nikanor pozdravil novokňaza, zaželal mu do jeho kňazskej činnosti na vinici Christovej veľa zdravia, milosti a šťastia.

Novokňazovi želáme v jeho začínajúcej dušpastierskej činnosti veľa úspechov, aby ho Pán Boh žehnal a posilňoval pri šírení evanjelia, želáme mu veľa sil, milosti a Božieho požehnanie „Na mnohaja leta“.

(J. N.)

